

PIESNE Z REPERTOÁRU SÚČASNÍKOV EVY STUDENIČOVEJ

K NEZNÁMYM ZÁPISOM KAROLA PLICKU Z OBCE MORAVSKÝ SVÄTÝ JÁN

MIRIAM TIMKOVÁ

Mgr. Miriam Timková, PhD.; Ústav hudobnej vedy SAV, Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava 4; e-mail: miriam.timkova@savba.sk

ABSTRACT

Karol Plicka (1894–1987) documented a song repertoire from the singer Eva Studeničová in the village of Moravský Svätý Ján in the early 1920s. He regarded this woman as an exceptional figure among singers, who transcended the limits of the local culture. This article is devoted to a reconstruction of the records of songs which Plicka acquired from other singers in this village. The song records not only contribute to comparison of song variants and rendition styles but they also reveal the contemporary condition and preservation of traditional singing in the local culture. Based on source criticism, a song repertoire extending to 88 songs from 12 singers was identified. This song material represents a valuable supplement to Plicka's register of songs from Eva Studeničová and provides an opportunity to compare the exceptional singer with several bearers of the local song tradition.

Úvod

Výsledkom dlhoročnej zberateľskej činnosti Karola Plicku je rukopisná zbierka slovenských ľudových piesní, ktorá predstavuje jeden z najvýznamnejších prameňov slovenského hudobného folklóru z prvej polovice 20. storočia. Dodnes však nie je kompletne spracovaná najmä preto, že Plickove rukopisné zápisy piesní sú uložené na viacerých miestach a nachádzajú sa v rôznom štádiu spracovania. Nakoľko sme už vo viacerých štúdiách spomínali miesta uloženia fondov Plickových zápisov, pripomenieme ich len stručne: dva hlavné fondy sa nachádzajú v Literárnom archíve Slovenskej národnej knižnice (ďalej SNK-LA; pôvodne Matica slovenská) a v Slovenskom národnom mú-

zeu v Martine (ďalej SNM; pôvodne Etnografické múzeum). Pozostalosť Karola Plicku, z ktorej sme prvotne skúmali jeho piesňové zápisy, je súčasťou fondu SNM, ale pre širšiu verejnosť je zatiaľ nesprístupnená, nakoľko sa tu nachádza v stave deponátu.¹ Porovnaním Plickových zápisov uložených v SNK-LA a nachádzajúcich sa v jeho pozostalosti v SNM sa zistila vzájomná nadväznosť a komplementárnosť oboch spomenutých zbierkových fondov.²

V rámci lokálnych piesňových repertoárov sme osobitnú pozornosť venovali aj záznamom piesní z Moravského Svätého Jána, ktoré Plicka zapísal z podania Evy Studeničovej na začiatku svojej zberateľskej činnosti na Slovensku, na prelome rokov 1924 a 1925.³ Pri štúdiu týchto piesňových záznamov sme zistili, že Plicka zapísal v Moravskom Svätom Jáne aj piesne od iných spevákov. Plickove zápisy piesní od ďalších spevákov z tejto obce sa stali predmetom tohto príspevku. Vzali sme do úvahy aj fakt, že Plicka porovnával viaceré zápisy od iných spevákov so zápsmi piesní od Evy Studeničovej, ako o tom svedčia niektoré zápisy piesní na spoločných záznamových lístkoch.

Východiskom pramenného výskumu sa aj tentoraz stala Plickova pozostalosť uložená v SNM v Martine, ktorú sme doplnili o piesňový materiál nachádzajúci sa v SNK-LA. Pri rekonštrukcii zápisov sme postupovali rovnako ako v prípade Plickových zápisov piesní z iných lokalít na Slovensku, preto na tomto mieste metodiku našej práce so zápsmi už neopisujeme.⁴

Hneď na začiatku sa ukázalo, že Plickove zápisy piesní od iných spevákov z obce Moravský Svätý Ján predstavujú menej početný súbor záznamov v porovnaní so zápsmi, ktoré Plicka získal od Evy Studeničovej. Ide o doplnkový piesňový materiál, ktorý sme sa pokúsili rekonštruovať z hľadiska dokumentovaného počtu piesní, aj z hľadiska konkrétnych interpretov. Predložené poznatky predstavujú prvú informáciu o Plickových ďalších zápisoch piesní z tejto obce. V budúcnosti sa môžu stať dôležitým porovnávacím materiálom k zápisom piesňového repertoáru výnimočnej speváckej osobnosti.

Okrem rekonštrukcie zápisov, ktorá prinesie poznatky o rozsahu piesňového repertoáru a o spevákoch, sa sústredíme na základnú žánrovú a funkčno-tematickú charakteristiku tohto piesňového korpusu.

¹ TIMKOVÁ, Miriam: Pozostalosť Karola Plicku a problémy jej spracovania. In: *Musicologica Slovaca*, roč. 6 (32), 2015, č. 1, s. 62-85.

² Vzájomnú komplementárnosť tohto materiálu uloženého v SNM a v SNK-LA sme viacnásobne overili v prípade spracovania Plickových záznamov z viacerých lokalít stredného Považia. Napr.: TIMKOVÁ, Miriam: Piesňový repertoár obce Mariková z rukopisnej zbierky Karola Plicku. In: *Hudobný archív* 16. Ed. V. Sedláková. Martin : Slovenská národná knižnica, 2009, s. 246-290. TIMKOVÁ, Miriam: Piesňový repertoár obce Dohňany. Zo zápisov Karola Plicku. In: *Musicologica Slovaca*, roč. 2 (28), 2011, č. 2, s. 251-273. TIMKOVÁ, Miriam: Piesne z obce Lazy pod Makytou v zápisoch Karola Plicku. In: *Musicologica Slovaca*, roč. 4 (30), 2013, č. 1, s. 104-136.

³ TIMKOVÁ, Miriam: Rekonštrukcia piesňového repertoáru Evy Studeničovej zo zápisov Karola Plicku. In: *Musicologica Slovaca*, roč. 7 (33), 2016, č. 2, s. 249-283. URBANCOVÁ, Hana: Speváčka Eva Studeničová z Moravského sv. Jána v zápisoch Karola Plicku. In: *Seminár o ľudovej piesni 2016. Výskum, dokumentácia a edície ľudových piesní v oblasti západného Slovenska, Záhoria a slovensko-moravského pomedzia*. Ed. Ondrej Demo, Stanislav Bachleda. Bratislava : Spolok hudobného folklóru pri Slovenskej hudobnej únii, 2017, s. 130-139.

⁴ TIMKOVÁ, Ref. 2.

Rekonštrukcia piesňových zápisov

Karol Plicka považoval Evu Studeničovou za výnimočnú speváčku najmä pre jej prednes, ktorý sa vyznačoval špecifickým štýlom zdobenia. Z tohto hľadiska sa zaujímal aj o ďalších spevákov z Moravského Svätého Jána. Jeho zberateľským zámerom bolo zachytiť a porovnať varianty piesní v podaní spevákov viacerých generácií, pravdepodobne vrátane spevákov z okruhu príbuzenstva Evy Studeničovej. Taktiež ho prirodzene zaujímalo, do akej miery sú iní speváci z tejto obce schopní interpretovať zdobený spev, ktorý poznal z prednesu Evy Studeničovej.

Prvú informáciu o piesňových záznamoch, ktoré Plicka uskutočnil u ďalších spevákov z obce Moravský Svätý Ján, sme zverejnili ako súčasť štúdie o rekonštrukcii repertoáru Evy Studeničovej.⁵ Východiskom na rekonštrukciu zápisov piesní od ďalších spevákov z obce bolo spolu 199 lístkov z obidvoch zbierkových fondov,⁶ z toho 175 záznamových lístkov z pozostalosti v SNM a 24 záznamových lístkov zo SNK-LA.

Na základe týchto piesňových záznamov sme identifikovali spolu 88 zápisov piesní zapísaných z podania iných interpretov z Moravského Svätého Jána.⁷ Z celkového počtu piesní predstavujú zápisy z pozostalosti v SNM 73 piesní od 10 spevákov; v SNK-LA ide o 15 piesní od 8 spevákov. Ako sme už uviedli, odkazy na mená šiestich spevákov sa vyskytujú v obidvoch fondoch, preto súhrnný počet interpretov predstavuje v skutočnosti 12 spevákov z tejto obce.

Ďalší speváci z obce Moravský Svätý Ján

Podľa rekonštrukcie na základe piesňových záznamov uvádzame zoznam spevákov v podobe súpisu podľa abecedného poradia priezvisk:⁸

1. Benkovičová Helena, 40-ročná (SNM: 6 piesní; SNK-LA: 1 pieseň),
2. Benkovičová Maryna, 81-ročná (SNM: 14 piesní; SNK-LA: 6 piesní),
3. Čermáková Helena, 46-ročná (SNM: 35 piesní; SNK-LA: 1 pieseň),
4. Chytilová Uľina, 65-ročná (SNM: 2 piesne; SNK-LA: 0),
5. Maxian.[-ová] Helena, 36-ročná (SNM: 0; SNK-LA: 1 pieseň),
6. Studeničová Marinka, 8-ročná (SNM: 0; SNK-LA: 1 pieseň),
7. Studeničová Beta, 32-ročná (SNM: 1 pieseň; SNK-LA: 0),
8. Studenič Jan, 34-ročný (SNM: 0; SNK-LA: 2 piesne),
9. Švecová Maria, 20-ročná (SNM: 2 piesne; SNK-LA: 0),
10. Švec Michal, 37-ročný (SNM: 1 pieseň; SNK-LA: 1 pieseň),

⁵ TIMKOVÁ, Ref. 3, s. 259-262.

⁶ Zápisy z pozostalosti v SNM sú sústredené v škatuli č. 7 (obal č. 4); bez signatúr. Materiály v SNK-LA sú síce signované (ide o signatúry v rozsahu A VII 1320 až 1475), v skutočnosti ide o rozptýlené zápisy v podobe 24 lístkov v spomenutom rozsahu.

⁷ Údaje sú spracované v Prílohe k publikovanej štúdii z roku 2016, v Tabuľke č. 3. Pozri bližšie: TIMKOVÁ, Ref. 3, s. 273-276.

⁸ V zátvorke uvádzame počet piesní, ktoré Plicka zapísal od jednotlivých spevákov spolu aj s uvedením prameňa, kde sa zápisy nachádzajú.

11. *Vávrová Helena, 70-ročná* (SNM: 11 piesní; SNK-LA: 1 pieseň),
 12. *Zajíc Jozef, 52-ročný* (SNM: 1 pieseň; SNK-LA: 1 pieseň).

Pri porovnávaní obidvoch zbierkových fondov zo SNM a SNK-LA sa ukázalo, že z celkového počtu 88 dokumentovaných piesní existuje iba jedna pieseň, ktorej záznamy sa nachádzajú v obidvoch spomenutých inštitúciách. Je to zápis piesne *Roku dvacátého* (Obrazová príloha, Obr. 1 – 3), ktorú Plicka zaznamenal v podaní 70-ročnej speváčky **Heleny Vávrovej**. Zápisy piesní od tejto speváčky sú zaujímavé aj tým, že táto speváčka generačne spadá do okruhu vrstovníčok Evy Studeničovej, čo sa prejavuje aj v pomerne častom používaní zdobeného spevu, ako na to poukazujú zápisy piesní.

Od tejto speváčky Plicka zapísal rozsahom malý piesňový repertoár: spolu 12 piesní. V záznamoch však zachováva rovnaký spôsob zápisu ako pri zázname repertoáru od Evy Studeničovej: prevažujú zápisy s melodickým čistopisom (až 9 piesní z celkového počtu 12), spolu s melodickým prvopisom a textovým odpisom. Spomenutá pieseň má dokonca na melodickom čistopise Plickom uvedené číslovanie (č. 44); na textovom prvopise zo SNK-LA (sign. A VII 1455) uvádza Plicka taktiež zhodné číslo (č. 44; pôvodne 26). Pri tejto piesni je otázne, či Plicka (azda omylom) chcel zaradiť túto pieseň do zbierky *Eva Studeničová spieva*, lebo charakter a spôsob zápisu tomu nasvedčujú. Podľa ostatných zápisov a hlavne podľa identifikácie interpreta, kde Plicka uvádza namiesto mena vek speváčky, môžeme predpokladať, že túto pieseň skutočne zapísal od speváčky Heleny Vávrovej. Pri porovnaní so zápsmi od Evy Studeničovej sme našli 3 variantné zápisy aj u Heleny Vávrovej, a to piesne: *Ten prešpurský mýtný; Ú sú kose nade mlýnem* a *Vídeň miuý, Vídeň* (Pozostalost' K. Plicku, SNM v Martine, škatuľa č. 7). Čo sa týka zdobenía piesní, v niektorých prípadoch sú piesne zapísané v interpretácii Heleny Vávrovej menej zdobené, ale v niektorých prípadoch viac. Spôsob ozdobného spevu sa v zápisoch podobá na zápis ozdobného spevu v podaní Evy Studeničovej. (Obr. 4 – 8)

Podobnú charakteristiku majú aj zápisy piesní od 46-ročnej speváčky **Heleny Čermákovovej**. Je zaujímavé, že Plicka z jej podania zapísal najviac piesní (spolu 36 zápisov, ktoré pochádzajú z oboch zbierkových fondov) spomedzi ostatných spevákov. Aj u tejto speváčky Plicka zachoval podobný postup záznamu ako pri zapisovaní piesní u Evy Studeničovej: prevažujú zápisy s melodickým čistopisom (26 piesní) spolu s melodickým prvopisom a textovým odpisom. So zápsmi od Evy Studeničovej porovnal u Heleny Čermákovovej Plicka iba 6 piesní: *Byua lúčka pjekna zelená; Gajdúšku s gajdama* (tieto dve piesne sú neoddeliteľnou súčasťou zápisov, ktoré Plicka realizoval od Evy Studeničovej; Obr. 9); ďalej piesne: *Išly panny na jahody; Ked sa Janek do vojny brau; Manko, manko, mamičko moja* a *Ten prešpurský mýtný*. Poslednú pieseň z tejto skupiny zapísal Plicka aj v podaní 70-ročnej speváčky Heleny Vávrovej. Táto skutočnosť umožňuje porovnať variabilitu jednej piesne, zdokumentovanú v podaní troch speváčok (Obr. 10). Čo sa týka zdobeného spevu, u Heleny Čermákovovej prevažuje celkovo jednoduchšie zdobenie piesní. V niektorých prípadoch sa používanie ozdôb u tejto speváčky výrazne približuje zdobenému spevu Evy Studeničovej (napr. piesne *Stáua jedna svatba v uher-ské krajine; Jak sem išeu cichým lesem; Ja byuo dzifča v 17 roce*; a i.). (Obr. 11 – 12)

Z podania väčšiny ďalších spevákov z Moravského Svätého Jána, ktorých uvádza-me v predchádzajúcom zozname, Plicka zapísal iba po jednej až dvoch piesňach. Od

40-ročnej speváčky **Heleny Benkovičovej** zberateľ zdokumentoval 7 piesní. Aj v týchto prípadoch Plicka zapisoval jednotlivé piesne na samostatných záznamových lístkoch. V niektorých prípadoch však zaznamenal piesne v interpretácii iných spevákov priamo na záznamy piesní od Evy Studeničovej, a to najmä vtedy, ak išlo o melodické varianty.⁹

Z hľadiska väčšieho rozsahu dokumentovaného repertoáru je po Helene Čermákovvej (36 piesní) ďalšou výnimkou 81-ročná speváčka **Maryna Benkovičová**, od ktorej Plicka zapísal spolu 20 piesní. V porovnaní so zápismi od Heleny Čermákovvej a Evy Studeničovej prevažujú u tejto speváčky melodické prvopisy piesní nad melodickými čistopismi, čo čiastočne poukazuje aj na Plickov prístup k týmto zápisom. Pravdepodobne ich nepokladal za natoľko hodnotné, aby sa nimi podrobnejšie zaoberal. Informátorka zdobila piesne v oveľa menšej miere, ako by sa dalo predpokladať na základe faktu, že bola nielen generačne blízko 72-ročnej Eve Studeničovej, ale reprezentovala aj vekovú skupinu najstarších speváčok z obce. Plicka u tejto speváčky zapísal najmä ľúbostné piesne, ktoré početne prevažovali, napríklad: *Pres Prešpurek malovana dražka*; *Och, mamičko moja milá*; *Kohútku jarabý*; *Svatojánsky kostelíčku*; *Prenešťastná cuzá maci*. Pozoruhodným piesňovým typom je ľúbostná pieseň *Pri tej rajskej bráne*. Zaujímavosťou je zápis textovo neúplnej žartovnej piesne *Vlk sa ženit chce*, pri ktorej má Plicka na melodickom prvopise poznámku „zlomky“. Pri tejto piesni nemá Plicka zachytený žiaden spôsob zdobenía melodickéj línie. Od tejto interpretky Plicka zapísal aj niekoľko piesní z repertoáru mužov, napríklad vojenskú a regrútsku pieseň (*V tem Prešpurku prostred rynku*; *Účko, účko, účko zelená*).

Je potrebné zdôrazniť, že Plickove záznamy piesní vo všeobecnosti obsahujú odkazy na mená interpretov len zriedkavo. V prípade zápisov získaných od spevákov v Moravskom Svätom Jáne však musíme konštatovať, že spôsob dokumentačného zápisu je odlišný. Plicka tu pomerne často uvádza údaje o informátoroch, a to buď uvedením odkazu na meno speváka priamo pri zápise piesne, spravidla na melodickom prvopise aj na melodickom čistopise, alebo iba uvedením jeho veku. Napríklad, meno speváka uvádza v podobe rôznych skratiek spolu s vekom (napr. „*Hel. Čermáková, 46-roč.*“, „*Benkovič. Maryna, 81-roč.*“), alebo iba uvedením jeho veku (napr. „*46-roč.*“; „*70-roč.*“). Vo väčšine prípadov však Plicka pri týchto zápisoch uvádza skoro zakaždým celé meno a priezvisko, často aj vek, čo je pri jeho zápisoch vo všeobecnosti skôr výnimkou.

Ďalším spôsobom odkazu na meno interpreta je Plickova poznámka na melodickom prvopise piesne *Kopaua babanka zahradu*. Na tomto zázname uvádza okrem mena Evy Studeničovej aj poznámku odkazujúcu na ďalšieho informátora tejto piesne: „*Ví též Studenič Beta, 32-ročná.*“ (Pozostalost' K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM). V tomto prípade je to však len o údaj o ďalšej speváčke, nakoľko na melodickom čistopise je uvedená lokalita a vek Evy Studeničovej, čo by malo znamenať, že Plicka zapísal pieseň

⁹ Na záznamových lístkoch piesní z podania Evy Studeničovej (SNM a SNK-LA) sme našli 6 zápisov piesní od iných spevákov: Heleny Čermákovvej (46-roč.), Márie Švecovej (20-roč.), Maryny Benkovičovej (81-roč.), Jána Studeniča (34-roč.) a Bety Studeničovej (32-roč.). Tieto záznamy piesní sme samozrejme zaradili do tabuľky spoločne s piesňami získanými od iných spevákov, ktoré boli zaznamenané na samostatných záznamových lístkoch (Príloha, Tabuľka 1).

z jej podania. V tomto prípade však ide o jednoduchší, menej zdobený zápis piesne. (Obr. 13)

V tejto súvislosti treba spomenúť, že Plicka dokumentoval piesne aj od informátorov, ktorí mohli byť s veľkou pravdepodobnosťou rodinnými príslušníkmi Evy Studeničovej, keďže ich spája rovnaké priezvisko: **Beta Studeničová**, 32-ročná, **Ján Studenič**, 34-ročný, či **Marinka Studeničová** (8-ročná).¹⁰ V prípade týchto spevákov ide nielen o záznam variantov zaznačených pri zápise piesní z podania Evy Studeničovej (t. j. na spoločnom záznamovom lístku), ale aj o ďalšie piesne, ktoré sa nachádzajú na samostatných záznamových lístkoch.¹¹

Napríklad, od 34-ročného speváka Jána Studeniča Plicka zaznamenal pieseň *Dežes byu, Janošku*. Zápis má podobu samostatného melodického čistopisu aj prvopisu (SNK-LA, A VII 1337 – 1338). Táto pieseň bola publikovaná aj v *Slovenskom spevníku I* (č. 72, s. 112), ale bez odkazu na meno speváka. Zápis piesne *Ej, tristo jaloviček* od toho istého speváka je súčasťou melodického prvopisu piesne *Ej, zavrc sa mi, zavrc* od Evy Studeničovej (SNK-LA, A VII 1325), pričom Plicka túto pieseň charakterizuje poznámkou „pred muzikú krepčí“ (Obr. 14).

Jedinú piesňovú ukážku Plicka zaznamenal od 8-ročnej Marinky Studeničovej, ktorú uvádza ako speváčku-informátorku na melodickom prvopise piesne *Leto, leto miué*. Pri zápise tejto piesne sa nachádza aj poznámka „lra – na Kvjetnú ňedzlu malé dzivčence“ (Pozostalost' K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM). Na melodickom čistopise aj na melodickom prvopise piesne *Vím ja jeden hájiček* (2. variant, Tab. 1) uvádza Plicka odkaz na 32-ročnú speváčku Betu Studeničovú.

Na záver možno zhrnúť, že ďalší speváci z obce, od ktorých Plicka zaznamenal piesne, prinášajú pomerne široký generačný záber od detského veku až po predstaviteľov najstaršej generácie. Mierne prevažujú speváci a speváčky mladej generácie (4 informátori), pričom speváci a speváčky strednej a staršej generácie sú zastúpení rovnakým počtom (po troch informátoroch). V jedinom prípade, ako sme na to už upozornili, Plicka zapísal pieseň z podania 8-ročného dievčaťa, pravdepodobne z okruhu príbuzenstva Evy Studeničovej. Dostatočne široký generačný záber interpretov piesní naznačuje, že Plicka si vyberal spevákov zámerne podľa vekovej a generačnej príslušnosti.

Iný obraz poskytuje rodové zastúpenie interpretov. Výrazne prevažujú ženy-speváčky v zastúpení všetkých generačných vrstiev (spolu 9 informátoriek). V porovnaní s nimi muži-speváci sú zastúpení vo výbere len jednou tretinou (3 informátori), pričom reprezentujú zúžený generačný záber – spevákov mladej a strednej generácie. To naznačuje, že Plicka aj v tejto obci preferoval pri terénnom výskume ženy-speváčky.¹² Treba však zdôrazniť, že ženy-speváčky pravdepodobne vyhľadával aj pre možnosť komparácie s piesňovým repertoárom a vokálnym prednesom Evy Studeničovej.

¹⁰ Otázka príbuzenského vzťahu medzi týmito spevákmi na jednej strane a speváčkou Evou Studeničovou na druhej strane bude predmetom budúceho výskumu.

¹¹ V tomto štádiu výskumu môžeme príbuzenský vzťah k Eve Studeničovej zatiaľ predpokladať; jediný doklad o jej príbuzenských väzbách k ďalším spevákom z obce sa nachádza na Plickovom zázname (melodickom prvopise) piesne *Zaspívaj, suávičku* z pozostalosti v SNM, ktorý citujeme aj v tejto štúdii („Švec Jan, muoj kmotr [...]“).

¹² URBANCOVÁ, Hana: *Výbrané kapitoly z dejín slovenskej etnomuzikológie*. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV, 2016, s. 128-130.

K žánrovej a funkčno-tematickej charakteristike repertoáru

Čo sa týka žánrovej a funkčno-tematickej charakteristiky¹³ získaného piesňového repertoáru od iných spevákov, z celkového počtu piesní (88 zápisov) sme mohli žánrovo zaradiť iba 83 zápisov, nakoľko pri 5 zápisoch celkom chýbal piesňový text. Zápisy, ktoré Plicka zhromaždil, sme zaradili do týchto kategórií:

1. piesne kalendárneho cyklu: príchod leta (1 zápis); koledy (2 zápisy);
2. piesne životného cyklu človeka: svadobné piesne (8 zápisov), uspávanky (2 zápisy);
3. piesne spojené s prácou a zamestnaním: hlásnická (1 zápis), vojenské piesne (4 zápisy), regrútska (1 zápis);
4. epické piesne: balady (18 zápisov);
5. lyrické piesne: ľúbostné (32 zápisov), záletnícke (1 zápis);
6. humoristické piesne: žartovné (3 zápisy);
7. piesne k tancom: tanečné (7 zápisov), spoločenské (3 zápisy).

Možno skonštatovať, že Plicka aj v rámci menšieho piesňového korpusu, ktorý v obci dokumentoval, dokázal zachytiť pomerne širokú vzorku piesní z lokálneho repertoáru. Ako vyplýva z predchádzajúcej žánrovo-druhovej klasifikácie piesní, najväčšiu časť dokumentovaného repertoáru predstavujú lyrické piesne (33 zápisov) a epické piesne (18 zápisov). Do skupiny s menším počtom zápisov patria piesne spojené so životným cyklom človeka (9 zápisov), piesne k tancom (10 zápisov) a piesne spojené s prácou a zamestnaním (6 zápisov). Zvyšné piesňové skupiny predstavujú humoristické piesne (3 zápisy) a piesne z kalendárneho cyklu (taktiež 3 zápisy).

Piesne kalendárneho cyklu reprezentuje jarná obradová pieseň k prinášaniu leta *Leto, leto miué*,¹⁴ zapísaná z repertoáru detí (Marinka Studeničová), a dve vianočné koledy typu pastierskych (pastorálnych) vianočných piesní¹⁵ *Kyrije, kyrije* a *Podme, bratri, pospolu* (obe Plicka zapísal od Heleny Čermákovovej). Kvinttonálna štruktúra zaraďuje obe piesne do hudobnoštyľovej vrstvy valasko-pastierskej kultúry.

Piesne životného cyklu človeka pozostávajú z uspávaniek (2 zápisy) a svadobných piesní (8 zápisov). Pri niektorých zápisoch Plicka uvádza detailnejšie poznámky k spevnej príležitosti. Napríklad, na melodickom prvopise piesne *Cosí sa mi zdáuo ve sne* (od 46-ročnej Heleny Čermákovovej) sa nachádza údaj označujúci niektorú z fáz svadobného obradu: „na svatbě k pohárku“. Na melodickom prvopise piesne *Švárna panenka za stolem* (speváčka Helena Čermáková) Plicka uviedol: „svat.[-ební] k picu“. t. j. na svadbe pri pití, resp. k prípitku. Ostatné svadobné piesne sa viažu buď na svadobnú hostinu, zábavu, alebo na iné fázy svadobného obradu, napríklad piesne: *Hraj, muziko, hraj; Nech vám zapuací Ježíš Kristus sám* (obe zapí-

¹³ Podkladom na určenie žánrovej a funkčno-tematickej skladby boli publikácie: ELSCHÉKOVÁ, Alicia – ELSCHÉK, Oskár: *Slovenské ľudové piesne a nástrojová hudba. Antológia*. Bratislava : Osvetový ústav, 1980, s. 31-286. URBANCOVÁ, Hana: Piesňové žánre v tradičnej hudobnej kultúre na Slovensku. Modely žánrových syntéz v etnomuzikológii. In: *Musicologica Slovaca*, roč. 2 (28), 2011, č. 1, s. 5-37.

¹⁴ ELSCHÉKOVÁ, Alicia: Vynášanie zimy a prinášanie leta v Gemeri. Funkcia, tematika a hudobná charakteristika. In: *Gemer. Národopisné štúdie* 2. Ed. Adam Pranda. Martin : Osveta, 1976, s. 248-253.

¹⁵ URBANCOVÁ, Hana: Vianočné piesne v slovenskej ľudovej tradícii. In: *Slovenská hudba*, roč. 27, 2001, č. 4, s. 527-529.

sané z podania 40-ročnej Heleny Benkovičovej). Tieto piesne majú pri porovnaní so zápismi od Evy Studeničovej zdobenú melódiu v obmedzenej miere. Svadobná pieseň *Za našima humny rozmarín zelený* v interpretácii 81-ročnej speváčky Maryny Benkovičovej svojou terctónnou hudobnou kostrou patrí k najarchaickým vrstvám nielen lokálnej piesňovej tradície, ale aj svadobných piesní na Slovensku vo všeobecnosti.¹⁶ V tomto prípade vidíme v neposlednom rade aj Plickovu snahu zachytávať najstaršie, a teda aj osobitne vzácne piesne dobového repertoáru. Ostatné svadobné piesne patria prevažne ku kvarttónnej vrstve. Výnimkou je kvinttónna svadobná pieseň *Zore moje, zore*, ktorú Plicka zapísal od 37-ročného informátora Michala Šveca.

Piesne spojené s prácou a zamestnaním predstavujú v lokálnom repertoári prevažne vojenské piesne, čiastočne spojené aj s ľúbostnou tematikou,¹⁷ ktoré zapísal Plicka od viacerých informátorov: napríklad, *Keď sa švárny šuhaj do vojny brau* (z podania 40-ročnej Heleny Benkovičovej; *Hore na Špilberku* v interpretácii 46-ročnej Heleny Čermákovej. Zvláštnosťou je hlásnická pieseň *Chval každý duch Hospodina*, ktorú Plicka zapísal z interpretácie 52-ročného Jozefa Zajáca. Zápis tejto piesne je o to vzácnejší, že piesne tohto typu sa u nás v minulosti dokumentovali zberateľmi len výnimočne.¹⁸ Nápev s prvkami recitatívnosti a terctónno-kvarttónna štruktúra radia túto pieseň do vrstvy starej roľníckej kultúry.

Najväčší počet zápisov patrí do kategórie funkčno-tematickej skupiny piesní. Na prvom mieste sú to **lyrické piesne** ľúbostné (32 zápisov) a záletnícke (1 zápis).¹⁹ Ľúbostné piesne predstavujú väčšinu zachyteného piesňového repertoáru v tejto obci. Plicka ich zapísal vo väčšom počte najmä od 46-ročnej Heleny Čermákovej, 81-ročnej Maryny Benkovičovej, 70-ročnej Heleny Vávrovej a 40-ročnej Heleny Benkovičovej. Po jednom zápise tieto piesne dokumentoval od 32-ročnej Bety Studeničovej (*Vím ja jeden hájíček*), od 65-ročnej Uliny Chytilovej (*Už je ta lavečka napoly zlomená*), 36-ročnej Heleny Maxianovej (*Súdzili sa tí mauackí páni*) a od 20-ročnej Márie Švecovej (*Pršauo, tma byuo*, var. b). Záletnícke piesne tvoria minimálny počet zápisov, jednu z nich Plicka zapísal od 37-ročného speváka Michala Šveca (*Široký járeček*).

Špecifikum spevného repertoáru tejto lokality tvoria **epické piesne**, ktoré reprezentujú najmä balady²⁰ (18 zápisov). Plicka tieto piesne zapísal najmä od 46-ročnej Heleny Čermákovej (11 zápisov), od 81-ročnej Maryny Benkovičovej (2 zápisy), 70-ročnej

¹⁶ ELSCHÉKOVÁ, Alica: Svadba a svadobné piesne. In: *Musicologica Slovaca* [XIV.]. Ed. Oskár Elschek. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1989, s. 103-104.

¹⁷ BURLASOVÁ, Soňa: *Vojenské a regrútske piesne*. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1991.

¹⁸ URBANCOVÁ, Hana: Hlásnické piesne – historický žáner v ústnej tradícii. In: *Slovenská hudba*, roč. 25, 1999, č. 2-3, s. 115-148. URBANCOVÁ, Hana: Hlásnické piesne ako súčasť tradičnej hudobnej kultúry. In: *Slovenský národopis*, roč. 48, 2000, č. 1, s. 5-23.

¹⁹ ELSCHÉKOVÁ, Alica: Ľúbostná lyrika v gemerskom ľudovom speve. (Tematika, motivika a melodika záletníckych piesní.) In: *Gemer. Národopisné štúdie* 4. Ed. Adam Pranda. Martin : Osveta, 1981, s. 245-330.

²⁰ Problematiku balád podrobne rozoberala vo viacerých prácach: BURLASOVÁ, Soňa: *Slovenské ľudové balady*. Bratislava : Scriptorium musicum, 2002. BURLASOVÁ, Soňa: *V širom poli rokyta I*. Bratislava : Tatran 1982. BURLASOVÁ, Soňa: *V širom poli rokyta II*. Bratislava : Tatran 1984.

Heleny Vávrovej (4 zápisy) a 65-ročnej Uliny Chytilovej (1 zápis, balada *Ach, Ježíš Marja, ach, kresťané*). V prípade tejto balady ide o baladu s vojenskou tematikou, opisujúcu dobovú politickú situáciu. Plicka sa sústredil najmä na zachytenie starých a dobovo rozšírených baladických nápevov, napríklad v piesni *Išly panny na jahody; Stáua jedna svatba v uherské krajiňe; Zakázali na vojnu sedláčkovi* (všetky zapísal od 46-ročnej Heleny Čermákovvej).

Humoristické piesne majú v celkovo zapísanom repertoári malé zastúpenie. Plicka z tejto piesňovej kategórie zapísal iba 3 žartovné piesne: *Zesekeu som kriček; Šla veverka na drevo* (od 46-ročnej Heleny Čermákovvej) a *Vlk sa ženit chce* (od 81-ročnej Maryny Benkovičovej).

Na zápise niektorých **tanečných piesní** (piesní k tancom) sa opäť nachádzajú Plickove podrobnejšie odkazy, napríklad na melodickom prvopise piesne *Dežeš' byu, Janošku* (34-ročný Jan Studenič) sa uvádza odkaz na tanečný charakter piesne „na krepčenie“. Podobný Plickov odkaz „ke krepčení“ môžeme nájsť aj na melodickom prvopise piesne *Keď rybička z vody*, ktorú zapísal od 20-ročnej speváčky Márie Švecovej. Iným prípadom je odkaz na melodickom prvopise piesne *Ja byua cestička šuapaná*, ktorú Plicka označuje ako „tanec Volc“ (t. j. valčík) od 46-ročnej Heleny Čermákovvej.

Varianty piesní

Čo sa týka porovnávania melodicko-textových variantov jednotlivých piesní, Plickove zápisy umožňujú sledovať tieto zmeny v podaní viacerých spevákov. Pri porovnaní všetkých 88 zápisov piesní, získaných od iných spevákov z obce, so zápsmi od Evy Studeničovej sme našli spolu 17 variantných zápisov piesní. Zvyšných 71 piesní prináša nový repertoár piesní z Moravského Svätého Jána. Tieto zápisy teda podstatnou mierou prispievajú k poznaniu žánrovej skladby, ale aj hudobnosťlovej charakteristiky piesní z tejto obce.

Niektoré z týchto piesňových variantov sú neoddeliteľnou súčasťou záznamov piesní od Evy Studeničovej. Plicka totiž často používal rovnaké znenie piesňového textu v prípade, ak zapisoval iný melodický variant nápevu. Týmto spôsobom sa niektoré piesne od iných spevákov z obce sa stali súčasťou piesňových záznamov od Evy Studeničovej.

Napríklad, pri porovnávaní zápisov Heleny Čermákovvej a Evy Studeničovej sme našli 6 melodických alebo textových variantov piesní: *Byua lúčka pjekna zelená; Išly panny na jahody; Keď sa Janek do vojny brau; Manko, manko, mamičko moja; Gajdúšku s gajdama a Ten prešpurský mýtný*. V prípade piesní *Keď sa Janek; Manko, manko* Plicka uvádza spoločný text pre obidva varianty piesní na zázname Evy Studeničovej, preto sa piesne v obidvoch melodických variantoch nachádzajú v zápisoch od Evy Studeničovej (pozostalosť K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM). Varianty nápevov sa však odlišujú, pričom variant v podaní Heleny Čermákovvej predstavuje jednoduchší nápev s menšou mierou zdobenía.

Z ďalších príkladov môžeme spomenúť 3 zápisy od 70-ročnej Heleny Vávrovej (*Ú sú kose nade mlýnem; Vídeň miuý, Vídeň a Ten prešpurský mýtný*). Pri porovnaní so zápsmi od Evy Studeničovej ide najmä o melodické varianty piesní.

V repertoári 81-ročnej Maryny Benkovičovej sme našli varianty k 5 piesňam z repertoáru Evy Studeničovej (*Co sa stauo vnovje v mjesce Sv. Jáne; Starala sa maci má; V/f čirem poli hruška stojí; Zaspievau/Zaspievaj suávičku a Okouo mlyna červená hlína*). Ide prevažne o melodické varianty, pričom text piesní je totožný. Varianty sa odlišujú najmä v prednesových znakoch: v podaní Evy Studeničovej je pieseň viac zdobená a spevná, v interpretácii Maryny Benkovičovej prevažuje tempo giusto tanečného štýlu, bez väčšieho zdobenía melódie.

Po jednom zápise môžeme nájsť melodické varianty k piesňam Evy Studeničovej aj u 20-ročnej Márie Švecovej (*Pršauo, tma byuo*), 32-ročnej Bety Studeničovej (*Vím ja jeden hájíček*) a 52-ročného Jozefa Zajíca (*Keď sme šli [na hody ?]*). V prípade piesne *Vím ja jeden hájíček*, zapísanej z podania 32-ročnej Bety Studeničovej ide o variant k zápisu Evy Studeničovej nielen melodický, ale aj textový. U ostatných spevákov sme varianty piesní k zápisom od Evy Studeničovej nenašli.

Zaujímavé porovnanie prinášajú piesne, ktorých varianty boli zapísané z podania viacerých spevákov. Takúto variabilitu piesní môžeme sledovať aj na príklade balady *Ten přešpurský mýtný* s historickou tematikou z obdobia vojen s Turkami.²¹

Plicka zapísal túto baladu v interpretácii 3 speváčok. Piesňový text v podaní 72-ročnej Evy Studeničovej je zapísaný s 19 strofami, v 4-riadkovej stavbe jednej strofy a s analogickým členením melódie. Rovnaký počet strof a riadkov textu je zachovaný aj vo variante 46-ročnej Heleny Čermákovvej. Pri porovnaní so zápisom nápevu sme zistili, že melódia člení text na strofu s 2 riadkami, pričom prvý riadok textu sa pravidelne opakuje. To znamená, že ide o 3-riadkový variant piesňového textu s opakovaním prvého riadku. V takomto prípade narastá v podaní H. Čermákovvej celkový počet strof (spolu ide až o 38 strof s 2-riadkovou stavbou jednej strofy). Táto stavba balady je zachovaná aj vo variante od 70-ročnej Heleny Vávrovvej, pričom pieseň v jej podaní je menej zdobená a voči melodickému zápisu od Evy Studeničovej aj čiastočne pozmenená. Na tomto príklade môžeme okrem iného vidieť aj to, ako sa v interpretácii Evy Studeničovej zdokonalila, a pritom zjednodušila stavba balady: v tomto prípade ide najmä o zhustenie textu bez nadmerného opakovania veršov/riadkov. Zdobeným spevom sa v tejto balade najviac približuje k Studeničovej prednesu spev Heleny Čermákovvej, a to aj napriek takmer 30-ročnému vekovému rozdielu medzi oboma speváčkami. V menšej miere používa zdobený štýl Helena Vávrová, rovesníčka speváčky Evy Studeničovej.

Záver

V záhorskej obci Moravský Svätý Ján Karol Plicka ako zberateľ sústredil pozornosť najmä na 72-ročnú speváčku Evu Studeničovú, ktorú považoval za významnú nositeľku miestnej piesňovej tradície. Rekonštrukcia zápisov piesní z jej podania bola predmetom samostatnej štúdie. V tomto príspevku sme sa venovali Plickovým zápisom piesní z podania ďalších spevákov z tejto obce.

²¹ Typ „Dievčina prisľúbená Turkovi za nevestu spácha samovraždu“. BURLASOVÁ, Soňa: *Katalóg slovenských naratívnych piesní*. Zväzok 2. Ed. Eva Krekovičová. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1998, s. 432-438.

Piesňový repertoár, ktorý Plicka zapísal od ďalších spevákov z Moravského Svätého Jána, sme podrobili pramennej kritike. Ukázalo sa, že piesne, ktoré majú melodický čistopis aj melodický prvopis, tvoria takmer polovicu z celkového počtu zápisov (spolu 45 zápisov); ostatné zápisy (spolu 43) sa nachádzajú prevažne v podobe melodického prvopisu spolu s kompletným textom, prípadne len neúplným textom, alebo dokonca s textovým odpisom na stroji. Môžeme teda usudzovať, že Plicka pravdepodobne plánoval publikovať viacero piesní aj z podania ďalších spevákov z tejto obce.

Na základe rekonštrukcie zápisov sme identifikovali spolu 88 piesní od 12 spevákov. Tento repertoár sme porovnali so zápsmi získanými od Evy Studeničovej (spolu 297 piesní). Výsledky porovnania ukázali, že okrem Evy Studeničovej sa medzi jej súčasnými v obci vyskytli aj ďalšie spevácke individuality, aj keď jej výnimočnosť a osobitosť zrejme nedosahovali: 81-ročná Maryna Benkovičová, 70-ročná Helena Vávrová a 46-ročná Helena Čermáková. Z celkového počtu 12 interpretov tvorili ženy-speváčky väčšinu (spolu 9 speváčok). Generačné zastúpenie interpretov zahrnuje široký vekový záber od 8-ročného detského interpreta až po 81-ročnú predstaviteľku najstaršej generácie v obci.

Súhrnne možno konštatovať, že zápisy piesní v podaní ďalších speváčok a spevákov predstavujú pomerne reprezentatívny korpus piesňového repertoáru aj interpretov z tejto lokality. Zámerom dokumentácie piesňového repertoáru z podania ďalších spevákov bolo teda nielen porovnanie repertoárovej štruktúry, piesňových variantov a prednesu so speváčkou Evou Studeničovou, ale aj širšie dokumentovanie miestnej piesňovej tradície v interpretácii jej súčasných. V neposlednom rade išlo o záslužnú Plickovu prácu na zachovaní slovenskej ľudovej piesne nielen z obce Moravský Svätý Ján, ale aj regiónu Záhoria.

Na záver sa chcem poďakovať pracovníkom Slovenského národného múzea v Martine a Slovenskej národnej knižnice v Martine za umožnenie prístupu k rukopisným prameňom zo zbierkových fondov Karola Plicku.

Štúdia je súčasťou grantového projektu VEGA č. 2/0165/14 „Žena v tradičnej hudobnej kultúre“ (2014 – 2017), riešeného v Ústave hudobnej vedy SAV.

PRÍLOHY

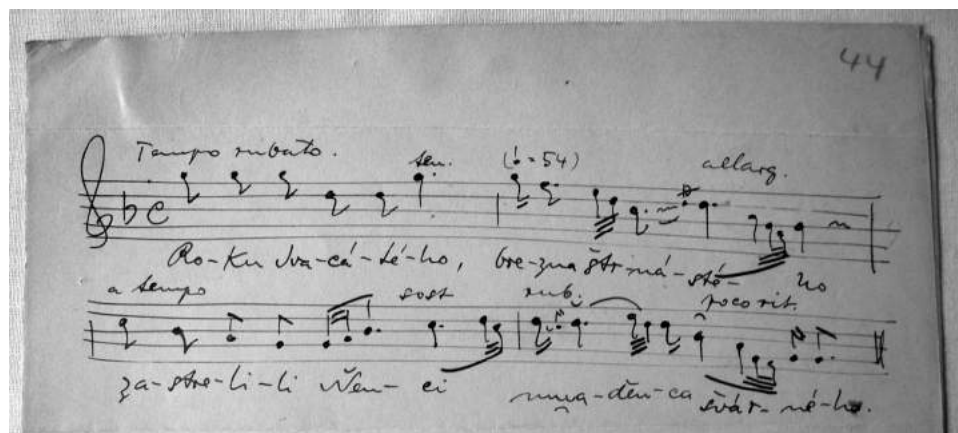
Tabuľka 1: Zoznam spevákov z Moravského Sv. Jána a ich piesňový repertoár

Meno speváka, vek	Incipit piesne	Prameň 1: SNM Typ záznamu	Prameň 2: SNK-LA Typ záznamu / signatúra
Benkovičová Helena, 40-roč.	<i>Hraj, muziko, hraj</i>	–	MČ / 1330 ; MP / 1328
	<i>Chodziua dzevečka, chodziua dolinú</i>	MP	–
	<i>Keď sa švárny šuhaj do vojny brau</i>	MČ, MP, TP, TO	–
	<i>Málovolný svjete, vale tebe dávam</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Nech vám zapuací Ježíš Kristus sám</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Pod lipkú, nad lipkú čajka vodu pije</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Pozábaua jaboňa od mrázu</i>	MČ, MP, TO	–
Benkovičová Maryna, 81-roč.	<i>Byly lese, pječné lese</i>	MP	–
	<i>Co sa stauo vnovje v mjesce Sv. Jáne</i>	MČ, MP	–
	<i>Ej, jeden hájík, dva hájíčky</i>	–	TP / 1320; MP / 1321
	<i>Kohútku jarabý</i>	–	MP / 1401
	<i>Mjeu sem fjaírenku</i>	MP, TO	–
	<i>Na Šaštínskej veži</i>	–	MP / 1366
	<i>Och, mamičko moja milá</i>	–	MP / 1365
	<i>Okouo mlyna červená hlína // var. a</i>	MP, TP, TO	–
	<i>Pri tej rajskej bráňe</i>	MP, TO	–
	<i>Prenešfastná cuzá maci</i>	MP, TO	–
	<i>Pres Prešpurek malovana dražka</i>	–	MP / 1364
	<i>Starala sa maci má</i>	MP, TO	–
	<i>Svatojánsky kosteličku</i>	MP, TO	–
	<i>Taká sem veseuá</i>	MP, TO	–
	<i>Účko, účko, účko zelená</i>	MP, TO	–
	<i>V čírem poli hruška stojí</i>	MP, TO	–
	<i>Vlk sa ženit chceje</i>	MP, TO	–
	<i>V tem Prešpurku prostred rynku</i>	MP, TO	–
	<i>Za našima humny rozmarín zelený</i>	MP, TO	–
	<i>Zaspievau/Zaspievaj, suávičku, rozveseluj pole</i>	–	MP / 1467
Čermáková Helena, 46-roč.	<i>Byly lese, pječné lese</i>	MP	–
	<i>Byua cesta ušlapaná</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Byua lúčka pječna zelená // var. b</i>	MČ, MP, TP, TO	–
	<i>Byu stareček starý</i>	MČ, MP, TP (2x), TO	–
	<i>Co sa stauo za Moravou</i>	MČ, MP, TP	–
	<i>Cosi sa mi zdáuo ve sňe</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Fijalenka modrá</i>	MP	–
	<i>Gajdúšku s gajdama // var. b</i>	MČ, MP, TP, TO	–

Meno speváka, vek	Incipit piesne	Prameň 1: SNM Typ záznamu	Prameň 2: SNK-LA Typ záznamu / signatúra
	<i>Hore na Špilberku</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Išly panny na jahody</i>	MČ, TO	–
	<i>Išla Anička na trávku</i>	TP, TO	–
	<i>Ja byua cestička šuapaná</i>	MČ, MP, TP, TO	–
	<i>Ja byuo dzifča</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Jak sem išeu cichým lesem</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Jede Janek, jede dolinečku</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Ked sa Janek do vojny brau</i>	MČ	–
	<i>Kerá je to vjezdíčka má</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Kurfickom poli</i>	MP bez textu	–
	<i>Kyrije, kyrije</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>/: Manko -: mamičko moja</i>	MČ, MP bez textu	–
	<i>Podme, bratri, pospolu</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Poslechnite, ľudé, málo</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Pred naši je zahradečka</i>	–	MČ / 1473-4; MP / 1475
	<i>Sedua muška na rozmarín</i>	MP, TO	–
	<i>Stáua jedna svatba v uherské kraji</i>	MČ, MP, TP (2x), TO	–
	<i>Šla veverka na drevo</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Švárna panenka za stolem í</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Tam hore na dole</i>	MP, TP, TO	–
	<i>Ten levársky zámek</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Ten prešpurský mýtný</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Vandrovau šuhajek z Vídná ven</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>V ňedzlu mjeuo dzífča veseuú</i>	MP, TP, TO	–
	<i>Vyskočiuo suničko</i>	MČ, MP, TP, TO	–
	<i>Zakázali na vojnu sedláčkovi</i>	MČ, MP, TP, TO	–
	<i>Za našim humnem úka zelená</i>	MČ iba s 1. strofou	–
	<i>Zesekeu som kriček</i>	MČ, MP, TO	–
Chytilová Ulina, 65-roč.	<i>Ach, Ježíš Marja, ach, kresťané</i>	MP	–
	<i>Už je ta lavečka napoly zlomená</i>	MP, TO	–
Maxianova Helena, 36-roč.	<i>Súdžili sa tí mauackí páni</i>	–	MP/ 1326
Studeníková Beta, 32-roč.	<i>Vím ja jeden hájíček // var. b</i>	MČ, MP, TP, TO	–
Studeníková Marinka, 8-roč.	<i>Leto, leto miué</i>	MČ, MP, MP, TO	–
Studeníč Ján, 34-roč.	<i>Dežes' byu, Janošku</i>	–	MČ / 1337; MP / 1338
	<i>Ej, tristo jaloviček</i>	–	MP / 1325

Meno speváka, vek	Incipit piesne	Prameň 1: SNM Typ záznamu	Prameň 2: SNK-LA Typ záznamu / signatúra
Švecová Maria, 20-roč.	<i>Keď rybička z vody</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Pršauo, tma byuo</i> // var. b	MČ, MP, TP, TO	–
Švec Michal, 37-roč.	<i>Široký jářeček</i>	–	MČ / 1376; MP / 1377; MO / 1376 (2x)
	<i>Zore moje, zore</i>	MČ (2x), MP	–
Vávrova Helena, 70-roč.	<i>Hajaj, belaj, mamlasu</i>	MP, TO	–
	<i>Chodziua dzevečka, chodziua dolinú</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Povole, povole</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Roku dvacátého, brezna 14 (16)-eho</i>	MČ (2x), MP	TP / 1455
	<i>Sama královna aj cisarovna</i>	–	MČ / 1374; MP / 1375
	<i>Smutne zvonja ščepanovské zvony</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Spi, Karolku, spi</i>	MP, TO	–
	<i>Ten prešpurský mýtný</i>	MČ, MP iba s 1. strofou	–
	<i>U sekulskej boží muky</i>	MČ, MP, TO	–
	<i>Ů sú kose nade mlýnem</i>	MČ, MP	–
	<i>Vídeň miuý, Vídeň</i>	MČ iba s 1. strofou	–
	<i>Závodský farár miloscivý</i>	MP, TO	–
Zajíc Jozef, 52-roč.	<i>Chval každý duch Hospodina</i>	MP	–
	<i>Keď sme šli</i> [na hody] // var. b	–	MP / 1367

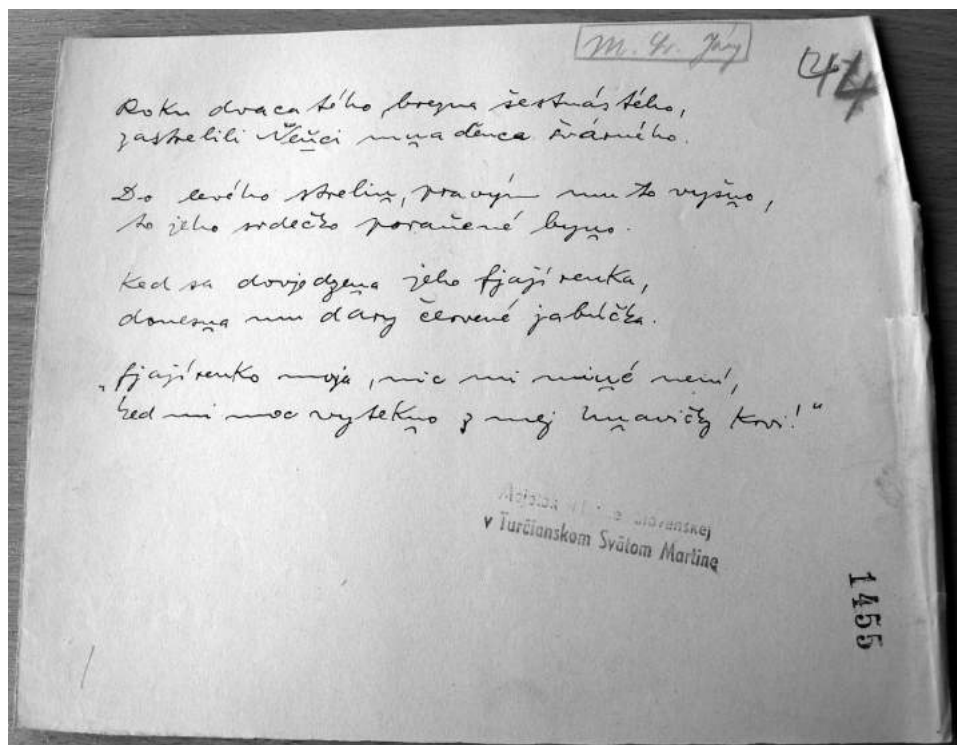
Obrazová príloha

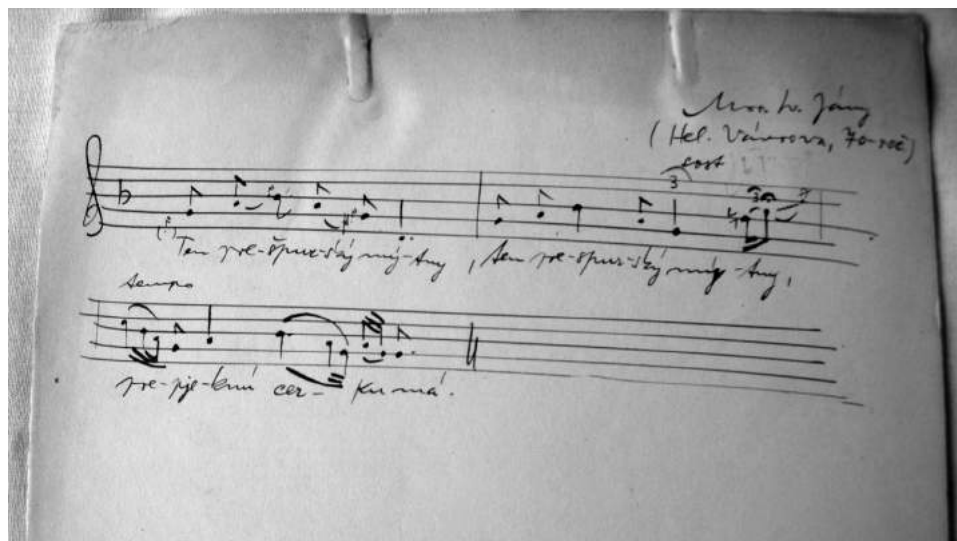
Obr. 1: Melodický čistopis piesne *Roku dvacátého*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána; s uvedením KP č. 44 (Pozostalost' K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

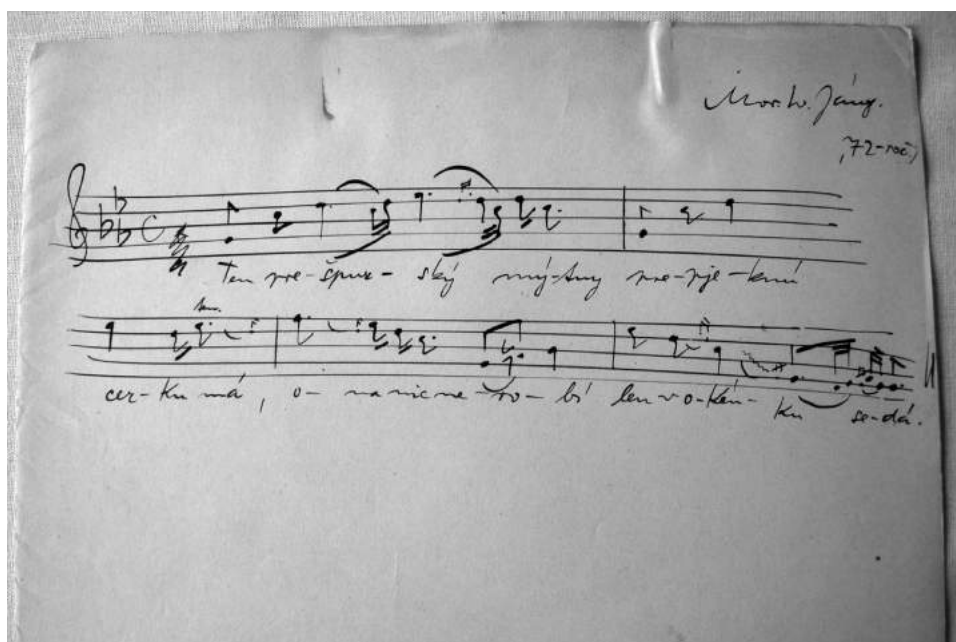
Obr. 2: Melodický prvopis piesne *Roku dvacátého*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalosť K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

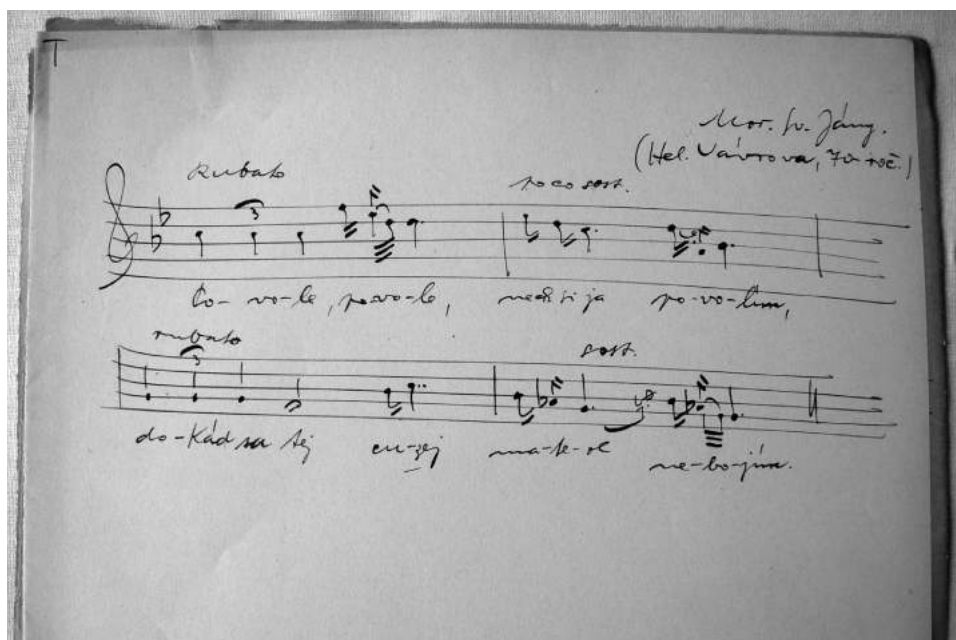
Obr. 3: Textový prvopis piesne *Roku dvacátého*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána; s uvedením KP č. 44 (pôv. 26), zo SNK-LA (A VII 1 455)

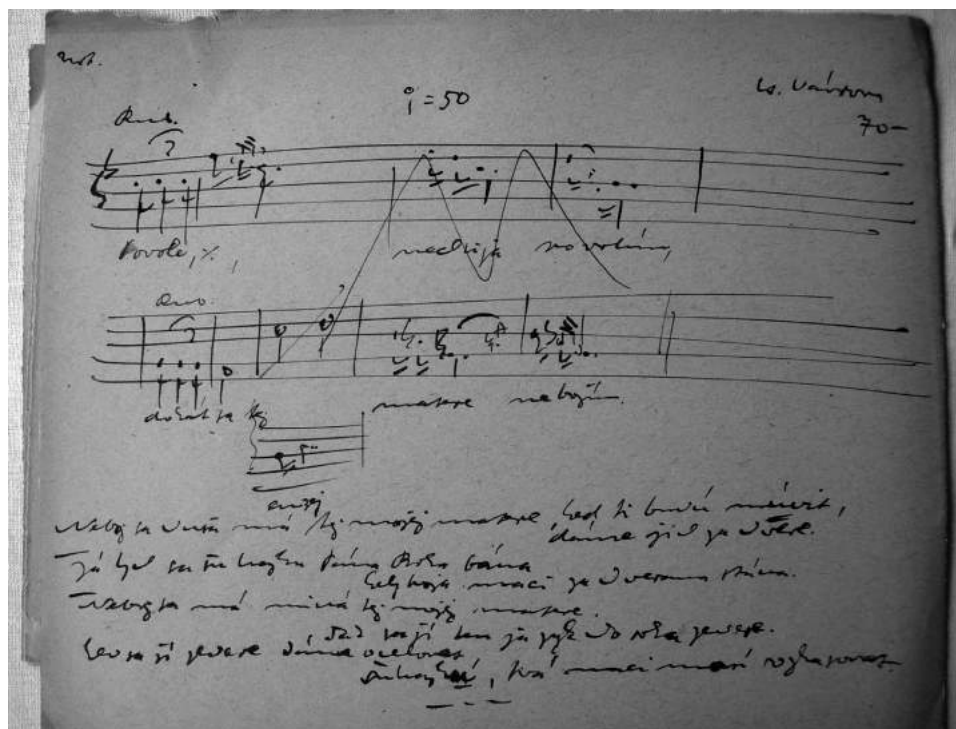
Obr. 4: Melodický čistopis piesne *Ten prešpurský mýtný*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

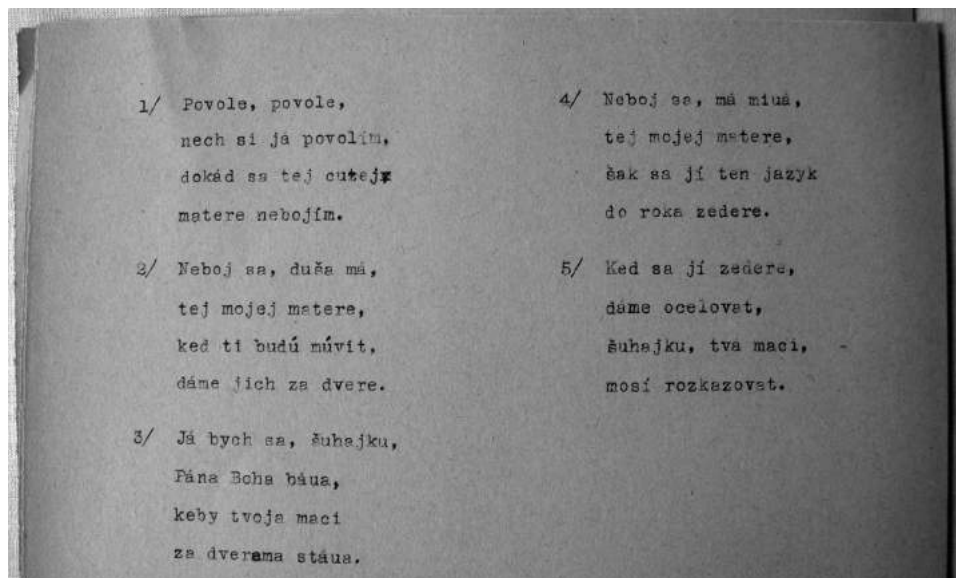
Obr. 5: Melodický čistopis piesne *Ten přešpurský mýtný*, speváčka Eva Studeničová (72-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

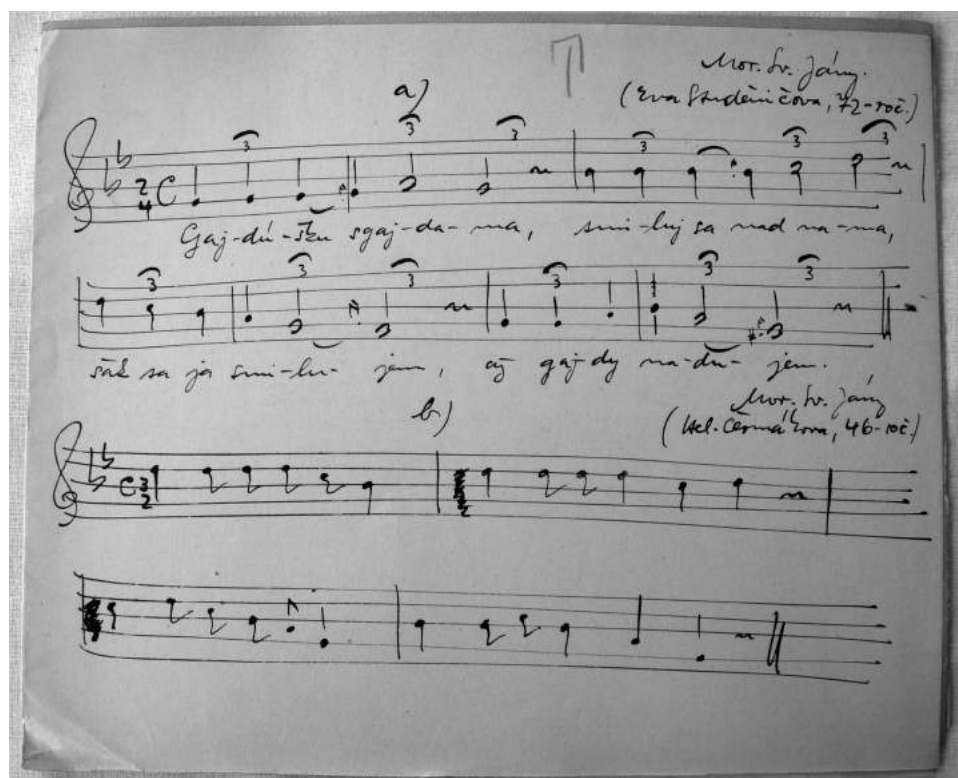
Obr. 6: Melodický čistopis piesne *Povole, povole*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

Obr. 7: Melodický prvopis piesne *Povole, povole*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

Obr. 8: Textový odpis piesne *Povole, povole*, speváčka Helena Vávrová (70-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

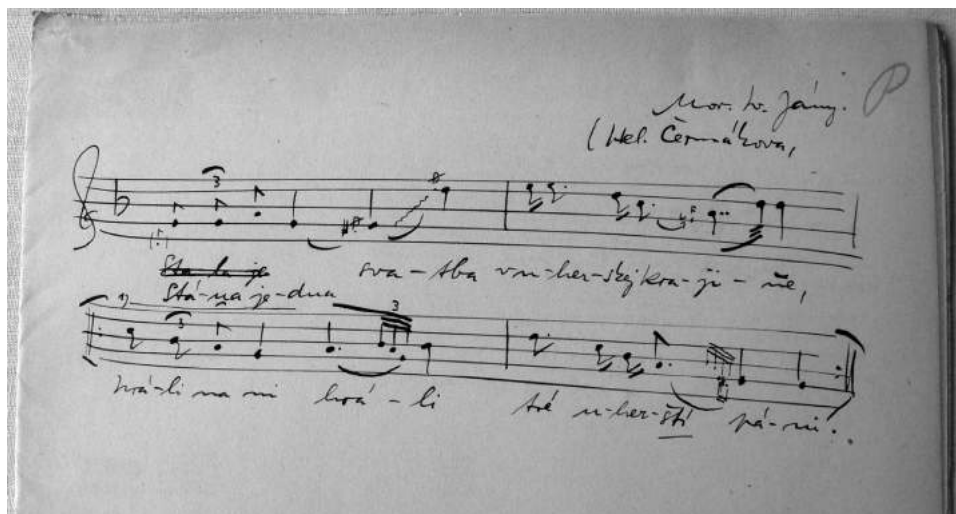
Obr. 9: Melodický čistopis piesne *Gajdúšku s gajdama* – variant a) speváčka Eva Studeničová (72-roč.); var. b) speváčka Helena Čermáková (46-roč.); Moravský Svätý Ján (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

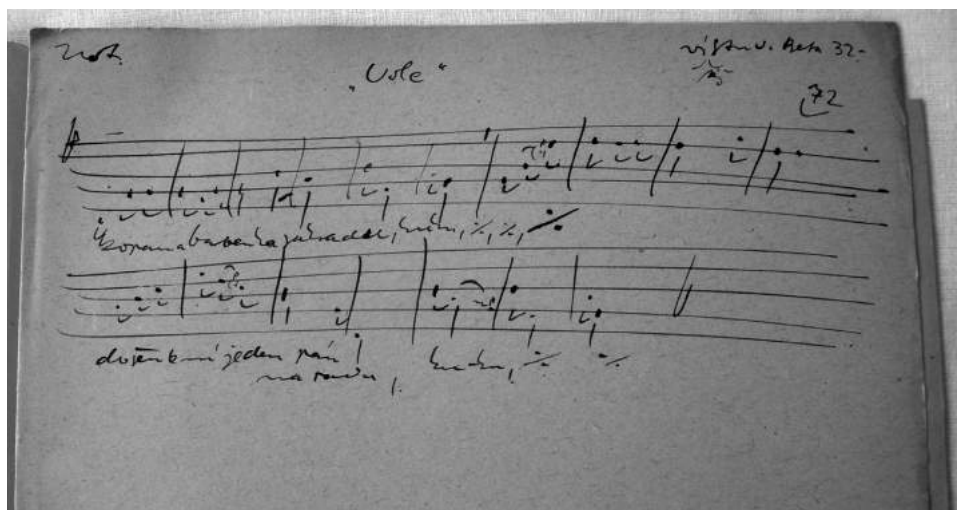
Obr. 10: Melodický čistopis piesne *Ten prešpurský mýtný*, speváčka Helena Čermáková (46-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

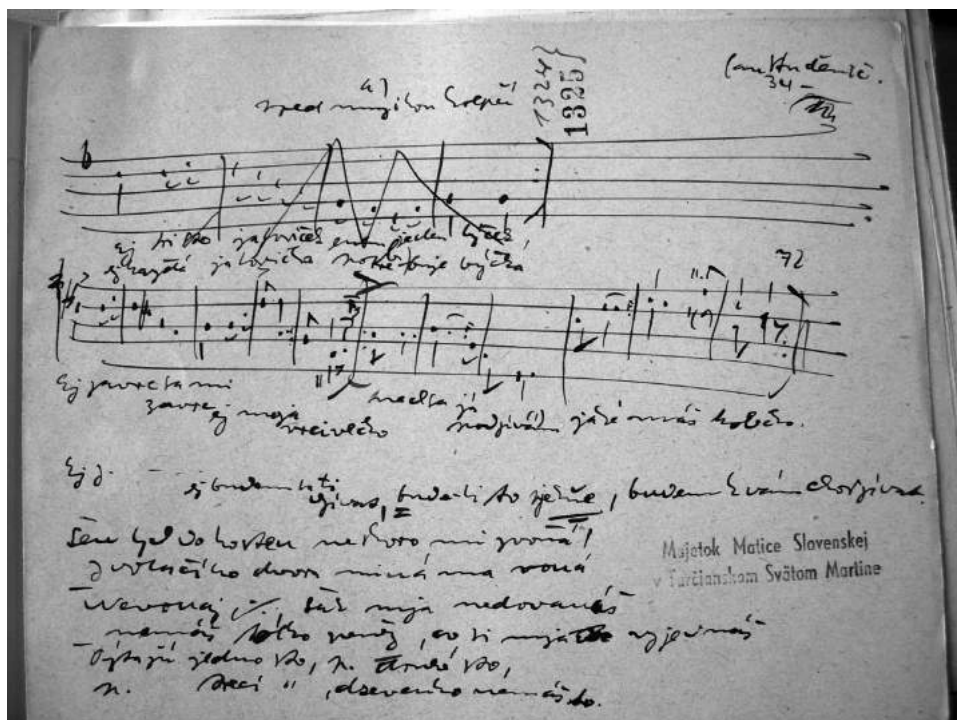
Obr. 11: Melodický čistopis piesne *Jak sem i-šeu cichým lesem*, speváčka Helena Čermáková (46-roč.) z Moravského Sv. Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

Obr. 12: Melodický čistopis piesne *Stáua jedna svatba*, speváčka Helena Čermáková (46-roč.) z Moravského Svätého Jána (Pozostalost K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

Obr. 13: Melodický prvopis piesne *Kopaua babanka zahradu*, odkaz na speváčku Betu Studeničovú (32-roč.) na zázname speváčky Evy Studeničovej (72-roč.); Moravský Svätý Ján (Pozostalost' K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)

Obz. 14: Melodický prvopis piesne *Ej, tristo jaloviček*, spevák Ján Studenič (34-roč.) na zázname speváčky Evy Studeničovej (70-roč.); Moravský Svätý Ján (Pozostalosť K. Plicku, škatuľa č. 7, SNM v Martine)